

OBSAH

Předmluva	5
Úvod (<i>Antonín Přecechtěl</i>)	6

• D Í L I

NEMOCI NOSU, HLTANU, JÍCNU, HRTANU A PRŮDUŠNICE

Část obecná

I. Klinická anatomie

Klinická anatomie nosu a vedlejších dutin nosních (<i>Robert Hladký</i>)	15
Klinická anatomie hltanu a jícnu (<i>Jan Hybášek</i>)	21
Klinická anatomie hrtanu, průdušnice a velkých průdušek (<i>Jan Hybášek</i>)	25

II. Klinická fyziologie

Klinická fyziologie nosu a vedlejších dutin nosních (<i>Antonín Přecechtěl</i>)	29
Klinická fyziologie hltanu a jícnu (<i>Bedřich Wiškovský</i>)	34
Klinická fyziologie hrtanu, průdušnice a průdušek (<i>František Brohm</i>)	36
Fyziologie hlasu (<i>Miloslav Seeman</i>)	37

III. Anamnesa a všeobecná symptomatologie

Anamnesa a všeobecná symptomatologie nemocí nosu a vedlejších dutin nosních (<i>Antonín Přecechtěl</i>)	39
Nosní resonance a její poruchy (<i>Miloslav Seeman</i>)	41
Všeobecná symptomatologie a anamnesa nemocí hltanu a jícnu (<i>Bedřich Wiškovský</i>)	42
Anamnesa a všeobecná symptomatologie nemocí hrtanu, průdušnice a velkých průdušek (<i>František Brohm</i>)	44

IV. Vyšetřovací metody

Fysikální vyšetřování nosu a vedlejších dutin (<i>Jan Hybášek</i>)	48
Vyšetřování nosu a vedlejších dutin nosních roentgenem (<i>Robert Hladký</i>)	53
Vyšetřování hltanu (<i>Bedřich Wiškovský</i>)	55
Vyšetřování hrtanu (<i>Karel Greif</i>)	57
Přímá laryngotracheobronchoskopie, hypofaryngoskopie a oesofagoskopie (<i>Robert Hladký</i>)	60
Vyšetření hltanu a jícnu roentgenem (<i>Robert Hladký</i>)	65
Vyšetření hrtanu, průdušnice a průdušek roentgenem (<i>Robert Hladký</i>)	67

V. Všeobecná léčba (*Ján Lajda*)

Všeobecná léčba chorob nosa a vedlejších dutin	69
Všeobecná léčba chorob hltanu	70
Všeobecná léčba chorob hrtanu a průdušnice	71

ČÁST ZVLÁŠTNÍ

I. Nespecifické záněty kůže nosní (*František Ninger*)

Záněty zevního nosu	77
Záněty vchodu nosního	78

II. Krvácení z nosu (*František Ninger*) 81

III. Poruchy čichu (*Antonín Přecechtěl*) 83

IV. Nemoci nosní přepážky (*František Ninger*)

1. Deformity přepážky nosní	91
2. Haematom a absces septa nosního	92
3. Ulcus septi rotundum perforans. Rhinitis sicca atrophica anterior	92
4. Krvácivý polyp přepážky nosní	93
5. Synechie nosní	93

V. Prudké záněty cest dýchacích (*František Ninger*)

Všeobecné poznámky k etiologii prudkých zánětů cest dýchacích	94
Prudký zánět sliznice nosní. Rhinitis acuta	95
Prudký zánět hltanu. Pharyngitis catarrhalis acuta	100
Prudké záněty hrtanu a průdušnice. Laryngitis et tracheitis acuta	101
Laryngitis acuta catarrhalis (simplex) u dospělých	101
Laryngitis non infectiosa traumatica	103
Laryngitis acuta sicca	103
Laryngitis acuta u dětí	104
1. Laryngitis acuta simplex	104
2. Laryngitis hypoglottica seu stridulosa; pseudocroup	104
3. Laryngotracheobronchitis acuta infantum suffocans (pseudomembranacea, non diphtherica)	104
Laryngitis acuta u prudkých infekčních nemocí	105
1. Laryngitis acuta při pertussis	105
2. Laryngitis morbillosa	105
3. Laryngitis scarlatinosa	106
4. Laryngitis varicellosa	106
5. Laryngitis pseudomembranacea diphtherica (croup)	106
6. Laryngitis u tyfu exanthematického	107
7. Laryngitis typhosa, laryngotyphus	108
8. Laryngitis gripposa (influenza)	109
9. Laryngitis erysipelata	109
Laryngitis herpetica	110
Laryngitis ulceromembranacea fusospirillaris (<i>Vincenti</i>)	110
Laryngitis acuta rheumatica	110
Laryngitis oedematosa	111
Laryngitis phlegmonosa, abscessus laryngis	112
Perichondritis laryngis acuta	114

VI. Nespecifické vleklé záněty cest dýchacích

Chronické záněty nosní sliznice (*František Ledl*)

Rhinitis chronica simplex et hyperplastica	115
Ozaena. Rhinitis chronica sicca cum foetore	120

Rhinitis chronica sicca sine foetore	122
Nosní polypy (<i>František Ledl</i>)	122
Vleký zánět nosohltanu, Rhinopharyngitis chronica (<i>Bedřich Wiškovský</i>)	123
Vleký zánět hltanu. Pharyngitis chronica (<i>Bedřich Wiškovský</i>)	124
Vleké záněty hrtanu a průdušnice. Laryngitis et tracheitis chronica (<i>Karel Greif</i>) 126	
VII. Nespecifické záněty vedlejších dutin nosních (<i>František Kotyza</i>)	
Část všeobecná	128
Část speciální	130
Sinusitis maxillaris acuta	130
Sinusitis maxillaris chronica	132
Sinusitis frontalis acuta	133
Sinusitis frontalis chronica	135
Ethmoiditis	136
Sphenoiditis	137
Komplikace zánětů vedlejších dutin nosních (<i>František Kotyza</i>)	138
A. Místní komplikace	138
B. Vzdálené komplikace	141
VIII. Záněty Waldeyerova lymfatického kruhu hltanu	
Prudké záněty Waldeyerova lymfatického kruhu (<i>Jan Hybášek</i>)	
Všeobecný úvod o etiologii a pathogenesi angin	142
1. Angina catarrhalis	143
2. Angina lacunaris	143
3. Angina follicularis	144
4. Angina retronasalis	145
5. Angina lingualis	146
Angina ulceromembranacea (<i>Plaut-Vincenti</i>)	146
Diphtheria pharyngis	147
Symptomatické anginy	
a) Angina monocytotica	150
b) Angina agranulocytotica	150
c) Angina při akutní leukemii	150
d) Angina při spále	150
e) Angina při spalničkách	151
f) Angina při poliomyelitidě	151
g) Angina při chřipce	151
h) Angina při břišním tyfu	151
Komplikace prudkých zánětů mandlí (<i>Jan Hybášek</i>)	
1. Hlíza mandle. Abscessus tonsillae	151
2. Flegmona a hlíza peritonsilární. Peritonsillitis phlegmonosa. Abscessus peritonsillaris	152
3. Flegmona a hlíza laterofaryngeální. Abscessus lateropharyngealis	154
4. Zhnisání mizních uzlin. Lymphadenitis abscedens	155
5. Tonsilární sepse. Angina septica. Sepsis post anginam	156
Vleký zánět mandlí patrových. Tonsillitis palatina chronica (<i>Bedřich Wiškovský</i>) 159	
Hyperkeratosis lacunaris tonsillarum (Pharyngomycosis leptothricia) (<i>Bedřich Wiškovský</i>)	160

Fokální infekce z mandlí (<i>Bedřich Wiškovský</i>)	161
IX. Hypertrofie Waldeyerova lymfatického kruhu	
Zbytnění mandle nosohltanové. Vegetationes adenoideae (<i>Antonín Přecechtěl</i>) . . .	163
Zbytnění mandlí patrových. Hypertrophia tonsillarum palatarum (<i>Bedřich Wiškovský</i>)	170
Zbytnění mandle jazykové. Hypertrophia tonsillae lingualis (<i>Bedřich Wiškovský</i>)	171
Tonsillektomie (<i>Bedřich Wiškovský</i>)	172
X. Flegmona spodiny ústní, Phlegmone baseos oris (<i>Jan Hybášek</i>)	
XI. Specifické záněty cest dýchacích	
Tuberkulóza cest dýchacích (<i>Jan Chvojka</i>)	174
Syfilis dýchacích cest (<i>Michal Šuster</i>)	179
Tvrdivka. Skleróm. Scleroma respiratorium (<i>Michal Šuster</i>)	183
Malleus (<i>Michal Šuster</i>)	185
Lepra (<i>Michal Šuster</i>)	186
XII. Alergická onemocnění cest dýchacích (<i>Vladimír Hlaváček</i>)	
Pylová (senná) rýma. Rhinitis pollinosa	187
Rhinitis vasomotoria	189
Alergické projevy na průduškové sliznici	191
Quinckeho oedem	191
XIII. Nádory (<i>Jan Hybášek</i>)	
Benigní nádory horních cest dýchacích a zažívacích	
1. Benigní nádory nosu a vedlejších dutin	193
2. Benigní nádory hltanu	194
3. Benigní nádory jícnu	196
4. Benigní nádory hrtanu, průdušnice a velkých průdušek	196
Zhoubné nádory horních cest dýchacích a zažívacích	
Všeobecný úvod	198
1. Zhoubné nádory nosu a vedlejších dutin	200
2. Zhoubné nádory hltanu	201
3. Zhoubné nádory jícnu	203
4. Zhoubné nádory hrtanu a průdušnice	204
Léčba zhoubných nádorů	206
XIV. Výchlip faryngo-oesofageální. Diverticulum pharyngo-oesophageale (<i>Jan Hybášek</i>)	
XV. Úrazy cest dýchacích a zažívacích (<i>Vladimír Hlaváček</i>)	
1. Poranění nosu	210
2. Poranění hltanu a jícnu	211
3. Poranění hrtanu a průdušnice	213
Jizevnaté zúžení jícnu (<i>Vladimír Hlaváček</i>)	216
Jizevnaté zúžení hrtanu a průdušnice (<i>Vladimír Hlaváček</i>)	217
XVI. Cizí tělesa v nose, hltanu, hrtanu, průdušnici a v průduškách (<i>Robert Hladký</i>)	

XVII. Nervová onemocnění (*Bedřich Wiškovský*)

Motorické poruchy

A. Motorické poruchy měkkého patra a hltanu	225
B. Inversní akce hlasivek	226
C. Laryngospasmus, spasmus glottidis	226
D. Obrny hrtanu (hypokinesy)	228
a) Myopathická obrna	228
b) Neuropathické hypokinesy	229
1. Psychogenní („hysterická“) afonie	229
2. Organické neuropathické obrny hrtanové	229
α) Samostatné obrny hrtanu	230
β) Sdružené — asociované obrny hrtanu	232
Neuralgie (<i>Bedřich Wiškovský</i>)	
1. Neuralgia n. nasociliaris (Syndrom Charlinův)	234
2. Neuralgia ganglii pterygopalatini (Syndrom Sluderův)	234
3. Neuralgia n. glossopharyngici	235
4. Neuralgia n. laryngici cranialis	235

XVIII. Vývojové poruchy

Vývojové poruchy nosu (<i>František Ninger</i>)	236
Vývojové poruchy patra, jícnu a vrozené píštěle krční (<i>Karel Greif</i>)	237
Poruchy vývoje hrtanu (<i>Bedřich Wiškovský</i>)	239

XIX. Nemoci horních cest dýchacích z povolání (*Karel Sedláček*) 241

XX. Nemoci slinných žláz (*Jiří Žabka*) 243

a) Vývojové úchyly; b) Poranění; c) Sialolithiasis; d) Hyperplazie slinných žláz (Charvátův příznak, terezínský příznak); e) Akutní zánětlivá onemocnění slinných žláz; f) Chronické záněty slinných žláz; g) Mikuliczova nemoc; h) Speci-
fické chronické parotitidy; ch) Sjögrenův syndrom-epitheloxerosis; i) Nádory
slinných žláz.

DÍL II.

NEMOCI UŠNÍ

Část obecná

I. Klinická anatomie ucha (*Antonín Přecechtěl*) 253

II. Klinická fyziologie ucha

Funkce sluchového ústrojí (*Karel Sedláček*) 288

Klinická fyziologie vestibulárního ústrojí (*Bedřich Wiškovský*) 290

III. Anamnesa a všeobecná sypmatologie

Anamnesa a všeobecné příznaky (*Jan Chvojka*) 293

Závrať (*Bedřich Wiškovský*) 295

IV. Vyšetřování ucha

A. Fyzikální vyšetřovací metody

Základní vyšetřování ucha (*Jan Chvojka*) 298

Vyšetřování ucha roentgenem (*Robert Hladký*) 304

B. Funkcionální vyšetření ucha	
Vyšetření sluchu (<i>Karel Sedláček</i>)	306
Vyšetřování vestibulárního ústrojí (<i>Bedřich Wiškovský</i>)	312
V. Všeobecná léčba chorob ucha (<i>Ján Lajda</i>)	317

ČÁST ZVLÁŠTNÍ

I. Záněty ucha

A. Záněty nespecifické

Zevní ucho

Záněty zevního ucha (*Antonín Přecechtěl*)

A. Pyogenní infekce

I. Záněty ohraničené	320
1. Impetigo. 2. Folliculitis. 3. Nežít (<i>furunculus</i>). 4. Chondrodermatitis nodularis chronica helioides (<i>Winkler</i>). 5. Hlíza, flegmona.	
II. Difusní záněty	322
1. Růže (<i>erysipelas</i>). 2. Perichondritis. 3. Povrchní difusní zánět zvukovodu (<i>Otitis externa diffusa superficialis</i>). 4. <i>Otitis externa pseudomembranacea et ulcerosa</i> , a) <i>diphtherica</i> , b) <i>fusospirillaris</i> .	
III. Záněty nekrotické	326
1. Ekthyma: a) <i>ekthyma simplex (impetigo gangraenosa)</i> ; b) <i>ekthyma gangraenosum cachecticum</i> . 2. Sněť (<i>gangraena</i>). 3. Noma.	
B. Plísňové infekce (<i>Otomycosis, Otitis externa mycotica</i>)	328
C. Záněty virusové	328
1. <i>Otitis externa haemorrhagica bullosa</i> (zánět chřipkový). 2. Opar prostý; herpes simplex. 3. Pásový opar ušní; <i>zoster oticus</i> .	
D. Zánět alergický — Ekzém	330

Střední ucho

Tuba pharyngo-tympanica

Poruchy ventilačního mechanismu (<i>František Ninger</i>)	331
1. <i>Insufficiencia tubae pharyngotympanicae</i>	
2. <i>Obstructio tubae pharyngotympanicae</i>	
Katar tubotympanální exsudativní (<i>František Ninger</i>)	333
Catarrhus cavi tympani chronicus adhaesivus (<i>František Ninger</i>)	336

Záněty středoušní (*Antonín Přecechtěl*)

I. Prudký zánět středoušní, <i>Otitis media acuta</i>	338
A. Prudký zánět středoušní samostatný (<i>genuiní</i>)	341
a) Streptokokový typ prudkého zánětu středoušního. b) Mukosový typ akutního zánětu středoušního.	
B. Prudký zánět kosti spánkové	350
a) Prudký zánět výčnělku bradavkového. <i>Mastoiditis</i>	350
<i>Mastoidectomy</i>	356
b) <i>Petrositis</i>	360
c) Prudká osteomyelitis kosti spánkové. <i>Osteomyelitis ossis temporalis acuta</i> 361	
C. Prudký zánět středoušní novorozenců a kojenců. <i>Otitis media neonatorum acuta</i>	361
a) Středoušní zánět aseptický (latentní hyperplastický katar). <i>Catarrhus cavi tympani neonatorum hyperplasticus</i>	362

b) Zánět tubotympanální u kojenců z infekce	
1. Manifestní akutní zánět středoušní u kojenců. Otitis media exsudativa neonatorum acuta	363
2. Asthenický latentní zánět středoušní u kojenců. Otitis media acuta neonatorum asthenica (latens)	365
3. Uzavřený skrytý zánět antra. Antritis clausa, occulta	366
c) Komplikace akutního zánětu středoušního u kojenců	366
1. Antromastoiditis; 2. Neurotoxický syndrom; 3. Infantilní tetanie;	
4. Meningismus a meningitis; 5. Pneumonie.	
D. Prudký zánět středoušní v pokročilém věku. Otitis media senium	368
E. Druhotný prudký zánět středoušní u infekčních nemocí	369
a) Středoušní zánět chřipkový. b) Středoušní zánět spálový. c) Středoušní zánět u spalniček. d) Středoušní zánět difterický. e) Středoušní zánět při meningitis cerebrospinalis epidemica. f) Středoušní zánět u břišního tyfu.	
II. Chronický hnisavý zánět středoušní. Otitis media suppurativa chronica	372
1. Prostý chronický hnisavý zánět středoušní. Otitis media suppurativa chronica simplex, mesotympanitis chronica purulenta	373
2. Chronický hnisavý zánět středoušní s rozpadem kosti. Otitis media suppurativa chronica cum ostiide (carie)	376
A. Chronický hnisavý zánět středoušní s ostiidou bez cholesteatomu. Otitis media suppurativa chronica cum ostiide sine cholesteatomate	377
B. Chronický cholesteatomový zánět středoušní. Otitis media suppurativa chronica cholesteatomatosa	379
Radikální trepanace. Tympanomastoidectomy	382
Zbytky (residua) po zánětech středoušních	387

Vnitřní ucho

Záněty vnitřního ucha (<i>Vladimír Hlaváček</i>)	388
--	-----

Nitrolební komplikace zánětů středního ucha

Všeobecné poznámky k příčinám a pathogenesi nitrolebních komplikací zánětů středoušních a zánětů vnitřního ucha (<i>František Ninger</i>)	392
Pachymeningitis externa a extradurální hlíza otogenní (<i>František Ninger</i>)	393
Thrombophlebitis et sepsis otogenes (<i>František Ninger</i>)	394
Mozgový absces. Abscessus cerebri (<i>Michal Šuster</i>)	395
Zánět mozkových blan. Leptomeningitis (<i>Antonín Přecechtěl</i>)	398

B. Záněty specifické

Tuberkulosa ucha (<i>Jan Chvojka</i>)	400
Syfilis ucha (<i>Michal Šuster</i>)	402
Aktinomykóza ucha (<i>Michal Šuster</i>)	404

II. Poruchy vyměšování kožních žláz zevního ucha (*František Kotyza*)

1. Seborrhoea. 2. Mazová zátka. Accumulatio ceruminis, 3. Asteatosis.	
---	--

III. Cizí tělesa v uchu (*František Kotyza*)

1. Cizí tělesa ve zvukovodu, 2. Cizí tělesa ve středním uchu.	
---	--

IV. Úrazy ucha (<i>Antonín Přecechtěl</i>)	410
Zevní ucho	410
1. Poranění. 2. Poškození tepelné. a) omrznutí boltce — b) popálení. 3. Poškození zářením. 4. Poškození chemické, poleptání.	
Bubínek	415
Střední ucho	417
Poranění přímá. Poranění nepřímá. Zlomení spodiny lební. Ošetření poranění n. lícního.	
Vnitřní ucho	421
1. Otřes labyrintu (commotio labyrinthi). 2. Změny v labyrintu při zlomení spodiny lební. 3. Poškození vnitřního ucha prudkým zvukem (třeskem). 4. Poruchy vnitřního ucha při výbuchu (vzdušný náraz, kontuze). 5. Poruchy vnitřního ucha z hluku; chronické akustické trauma. 6. Poranění vnitřního ucha elektrickým proudem.	
V. Nádory ucha (<i>František Ninger</i>)	
A. Nádory zevního ucha	430
1. Nádory benigní: a) fibrom; b) osteom; c) angiom; d) dermoidní cysta; e) atherom; f) papilom;	
2. Nádory maligní: a) sarkom; b) karcinom;	
B. Nádory středního ucha	432
1. benigní; 2. maligní; a) karcinom; b) endotheliom;	
C. Neurinoma nervi acustici	433
VI. Nemoci ušní z poruch oběhu krevního a onemocnění cév (<i>Antonín Přecechtěl</i>)	
Zevní ucho	435
1. Pasivní překrvení. 2. Poruchy vasomotorické: a) Akrocyanosis auriculae. b) Raynaudova nemoc. c) Ergotismus. 3. Dekubitální nekrosa.	
Vnitřní ucho	436
A. Poruchy oběhu krevního	
1. Poruchy vasomotorické	437
a) Hydrops ductus cochlearis	438
b) Nemoc Ménièreova	438
2. Krvácení	442
3. Trombosa a embolie	442
B. Nemoci cévní	
1. Arteriosclerosis	443
2. Thromboangiitis obliterans	443
3. Periarteriitis nodosa	444
VII. Chorobné změny ucha z poruch výživy a výměny látkové (<i>Antonín Přecechtěl</i>)	
A. Zevní ucho	445
1. Poruchy výživy. 2. Poruchy výměny látkové: a) diabetes; b) zvápenění (kalcifikace); c) osifikace; d) topi arthritici.	
B. Kost spánková	446
1. Lipoidní thesaurismosy. 2. Změny při rachitidě a osteomalacii.	
C. Vnitřní ucho	446
Avitaminosy.	

VIII. Endokrinní poruchy ucha (<i>Antonín Přecechtěl</i>)	447
1. při hypofysárním trpaslictví; 2. u endemického kretinismu; 3. u otosklerosy.	
IX. Vývojové poruchy ucha (<i>Antonín Přecechtěl</i>)	448
A. Poruchy vývoje boltce.	
B. Vývojové poruchy zevního zvukovodu a středního ucha.	
C. Vývojové poruchy pouzdra labyrintového a vnitřního ucha.	
X. Nemoci pouzdra labyrintu (<i>Robert Hladký</i>)	455
1. Záněty.	
2. Poranění.	
3. Otosklerosa (otospongiosa)	456
4. Ostatní nemoci pouzdra labyrintového.	
XI. Regresivní změny v percipujícím ústrojí ucha a n. VIII. z opotřebování (abiotrické), původu zánětlivého a toxického (<i>Antonín Přecechtěl</i>)	
A. Část obecná	458
B. Část zvláštní	458
1. Stařecká nedoslýchavost (presbyacosis)	462
2. Degenerativní změny nitroušní při chronickém hnisavém zánětu středoušním s cholesteatomem	463
3. Toxické periferní degenerace kochleární a nervové	463
a) Neuritis toxica nervi statoacustici infectiosa u chřipky, spály, spalniček, tyfu břišního, tyfu exanthematického, malarie, syfilidy, zoster oticus, parotitis epidemica, meningitis cerebrospinalis epidemica	463
b) Otravy	466
Olovo, rtuť, arsen, fosfor, kyselina sírová, kysličník uhelnatý, kysličník uhličitý, sirouhlík, kyanid draselný, methylalkohol, ethylalkohol, benzen (benzol), nitrobenzen (nitrobenzol), anilin, nikotin, terpentín, chinin, kyselina salicylová, oleum chenopodii, streptomycin.	
XII. Organické poruchy centrálních drah n. VIII. (<i>Antonín Přecechtěl</i>)	474
XIII. Psychogenní poruchy v oblasti n. VIII. (<i>Antonín Přecechtěl</i>)	476
XIV. Obrna nervu lícního (periferní ušního původu) (<i>František Kotyza</i>)	478
XV. Šelesty ušní (<i>Jan Chvojka</i>)	479
XVI. Nemoc dopravní a nemoc mořská (<i>Bedřich Wiškovský</i>)	481
XVII. Poruchy sluchové a vestibulární ze změn tlaku vzduchu (<i>Antonín Přecechtěl</i>)	482
XVIII. Hluchoněmost. Surdomutitas (<i>Miloslav Seeman</i>)	484
XIX. Péče o nedoslýchavé (<i>Karel Sedláček</i>)	486
Reedukace sluchu. — Školy pro nedoslýchavé. — Umělý bubínek. — Sluchadla.	

D Í L III.

I. Sulfonamidy v otolaryngologii (<i>Ján Lajda</i>)	491
II. Antibiotiká v otolaryngologii (<i>Ján Lajda</i>)	493
III. Posudkové lékařství v ORL (<i>Karel Sedláček</i>)	495

Dodatek: Umělé ukončení těhotenství z indikací otolaryngologických (<i>Antonín Přecechtěl</i>)	497
Rejstřík jmenný	499
Rejstřík věcný	503

Čeští a slovenští otolaryngologové

OTOLARYNGOLOGIE

Obálka: J. Kočí

Vydalo r. 1953 Státní zdravotnické nakladatelství v Praze II, Sokolská 31

Odpovědný redaktor: K. Jedlička — Technický redaktor: O. Neubert — Korektor: L. Kočí

Sazba: 25. 7. 1952 — Tisk: 24. 4. 1953 — Vyšlo: v květnu 1953

Vydání 1. — Náklad: 5.000 výtisků — Stran: 540 — Vyobrazení v textu: 174 —

Obrazových příloh: 27 stran

PA: 37,25 — AA: 47,35 — AV: 54,40

Písmem garmond Ideal News ze sazby na papíře 221 07, 70×100, 80 g vytiskl Knihstisk, n. p., základní závod 01, Praha III, Karmelitská 6.

Knihafsky zpracovaly Knihafské závody, n. p., provozovna 08

301 08 14 — 34569/5/52/III/12 — 147 — 4%

Cena váz. výtisku: 356 Kčs